

PTP 7/ZG/17

Warszawa 12.01.2017

Szanowny Pan
Andrzej Duda
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Prezydencie,

W imieniu Polskiego Towarzystwa Psychologicznego zwracam się z gorącą prośbą o pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej zawodu psychologa. Bardzo proszę o możliwość przedstawienia Panu Prezydentowi w czasie osobistego spotkania skomplikowanej i niekorzystnej sytuacji zawodowej psychologów oraz odbiorców usług psychologicznych.

Ustawa o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów uchwalona w 2001 roku (Dz. U. 2001.73.763 z późn. zm.) weszła w życie 1 stycznia 2006 roku, ale do dnia dzisiejszego nie została wdrożona w zakresie powołania organów samorządowych i wydania aktów wykonawczych. Efektem tego stanu prawnego są stałe naruszenia praw zarówno psychologów (m. in. prawo pracy) jak i praw naszych klientów (brak możliwości wnoszenia zażaleń na działania psychologów).

Minister właściwy ds. pracy, odpowiedzialny za nadzór w wykonywaniu ustawy (art.6 i 61 ust.1) nie wdrażając jej jednocześnie od czerwca 2006 roku podejmował wielokrotnie próby uchylecia ustawy ustrojowej bez wprowadzenia nowej regulacji prawnej dotyczącej psychologów. Liczne interwencje środowiska psychologów, a także Rzecznika Praw Obywatelskich czy Rzecznika Praw Pacjentów i Komitetu Psychologii PAN, doprowadziły w 2009 roku do rozpoczęcia w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej prac nad nowym tekstem ustawy zawodowej. W pracach tych uczestniczyli przedstawiciele środowiska psychologów i w październiku 2015 roku zakończone zostały konsultacje społeczne założeń do tej nowej ustawy. Od ponad roku zawieszono zarówno wdrożenie obowiązującego już 11 lat aktu prawnego jak i prace nad nową regulacją. We wrześniu 2016 roku Porozumienie Stowarzyszeń Psychologicznych

skierowało do Pani Premier Beaty Szydło oraz Minister Elżbiety Rafalskiej petycję o pilne podjęcie prac nad uregulowaniem tej nieprawidłowej prawnie i szkodliwej społecznie sytuacji. Niestety w odpowiedzi na naszą petycję uzyskaliśmy jedynie informację, że nie są prowadzone żadne prace legislacyjne w MRPiPS, usprawiedliwiając analizą zawodów regulowanych w Unii Europejskiej. Właściwe organy nie podjęły więc żadnych działań, by ustawa o zawodzie psychologa została w pełni wdrożona.

Zawód psychologa należy do zawodów zaufania publicznego i wykonywanie go wymaga szczególnej odpowiedzialności, wysokiego profesjonalizmu, wiedzy i kompetencji specjalistycznych a także stosowania zasad etyki zawodowej. Świadcząc swoje usługi psycholog ingeruje w intymny świat drugiego człowieka. Podstawą zaufania klientów do psychologa jest ustawowy obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej. Przynależność zawodu psychologa do grupy zawodów zaufania publicznego nie była dotąd nigdy kwestionowana. Od wielu lat jednak lekceważona jest niezwykle trudna sytuacja zawodowa psychologów, a także dezorientacja klientów, którzy często narażeni są na niekompetentną działalność osób bez profesjonalnego przygotowania. Szczególny niepokój budzi problem dwustopniowych studiów, w których prowadzące je szkoły niepubliczne przyjmują na studia magisterskie II stopnia z psychologii osoby posiadające licencjat z innych dziedzin np. grafika. Oznacza to, że wykonywać będą zawód psychologa (np. obligatoryjne badania psychologiczne kierowców czy innych zawodów) osoby całkowicie nieprzygotowane ani teoretycznie ani praktyczne, a tylko posiadające dyplom magistra psychologii po dwuletnich studiach skoncentrowanych przede wszystkim na pisaniu pracy magisterskiej. Krzywda i długoterminowe szkody wyrządzone nieprofesjonalną diagnozą psychologiczną (np. dzieci, osób niepełnosprawnych, rodzin dysfunkcyjnych itp.) czy psychoterapią są trudne do określenia.

Szanowny Panie Prezydencie,

Ta wieloletnia, niepokojąca , także prawnie, sytuacja wymaga szybkich działań. Możliwe są, naszym zdaniem, trzy rozwiązania. Najszybszym sposobem, sugerowanym także w pismach Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, jest powołanie nowego składu Komitetu Organizacyjnego Izb

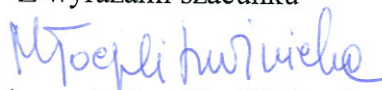
Psychologów (art. 62 obowiązującej ustawy), co pozwoli podjąć prace nad organizacją samorządu zawodowego psychologów. Komitet taki został powołany 23 kwietnia 2006 roku, nigdy nie został rozwiązany, ale jego skład dawno już jest nieaktualny. Dodatkowym elementem przy tym rozwiązaniu byłaby równolegle do działań Komitetu konieczność nowelizacji ustawy, od uchwalenia której minęło 16 lat. Inny sposób to natychmiastowe podjęcie prac nad nowelizacją obowiązującej ustawy, zgodnie z przygotowanymi i zaakceptowanymi przez środowisko założeniami. Można wreszcie w trybie pilnym kontynuować prace nad nową ustawą zawodową, przerwane w październiku 2015 roku.

Szanowny Panie Prezydencie,

Nie wątpię, że po zapoznaniu się z tą nieprawidłową sytuacją prawną podzieli Pan nasze zaniepokojenie brakiem ochrony praw naszych klientów i pacjentów i pomoże w przyspieszeniu prac nad ostateczną regulacją zawodu psychologa.

Równocześnie udostępniam Panu Prezydentowi tekst petycji skierowanej do pani Premier Beaty Szydło przez porozumienie stowarzyszeń psychologicznych, oraz odpowiedź z MRPiPS i tekst uchwały Komitetu Psychologii PAN.

Z wyrazami szacunku

Dr Małgorzata Toeplitz-Winiewska
Przewodnicząca
Polskiego Towarzystwa Psychologicznego